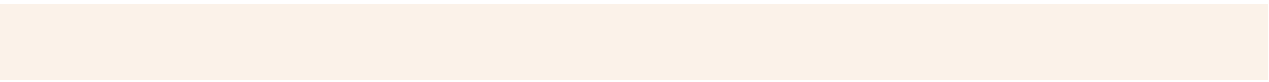
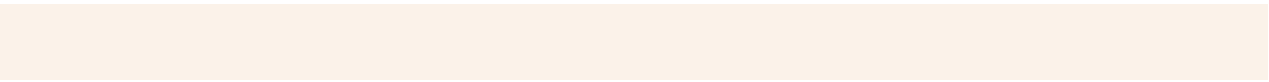

Kaderbrief

2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Inleiding en proces	5
Ontwikkelingen op rijksniveau	7
Ontwikkelingen op provinciaal niveau	8
Ontwikkelingen op gemeentelijk niveau	9
Financiële uitgangspositie	10

Inleiding en proces

Aanbieding

Geachte leden van de Beekse gemeenteraad,

Graag bieden wij u hierbij de Kaderbrief 2025 van de gemeente Beek aan. Hiermee informeert ons College u over de belangrijkste ontwikkelingen binnen onze gemeente, provincie en op rijksniveau. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de nog op te stellen programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Een Kaderbrief hoeft anders dan een begroting, in financiële zin meerjarig (nog) niet sluitend te zijn. Wel dient er uiteraard een reëel inhoudelijk en financieel perspectief te worden geschetst op basis waarvan wij u in het najaar een begroting kunnen presenteren. Wij nodigen u daarom uit om tegen de achtergrond van de inhoud van deze Kaderbrief, mee richting te geven aan de op te stellen programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Met deze brief richten wij ons op de hoofdlijnen en willen we niet vooruitlopen op de begrotingsbehandeling. Om hier overzicht in aan te brengen is deze brief onderverdeeld in de volgende rubrieken:

- Inleiding
- Proces
- Ontwikkelingen op rijksniveau
- Ontwikkelingen op provinciaal niveau
- Ontwikkelingen op gemeentelijk niveau
- Financiële positie

De ontwikkelingen die wij in deze brief benoemen zijn niet limitatief; de wereld draait door en ontwikkelingen blijven zich opvolgen. Het debat naar aanleiding van deze Kaderbrief biedt voor u als raad de uitgelezen kans om de in uw ogen belangrijkste onderwerpen voor de komende jaren in te brengen.

Wij kijken uit naar het debat over deze Kaderbrief.

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK

Juni 2024

Inleiding

Als gevolg van de ontwikkelingen om ons heen -internationaal, nationaal en regionaal- nemen de onzekerheden eerder toe dan af; niets is meer vanzelfsprekend. Met name op financieel vlak verandert het perspectief zeer regelmatig en is het lastig daar goed en verstandig op te anticiperen. Voor de korte tot middellange termijn is het financieel vooruitzicht tamelijk gunstig en beter dan eerder was voorzien.

Over twee jaar ontstaan er naar de huidige verwachting daadwerkelijk aanzienlijke knelpunten. Dat betekent dat we, zeker gelet op de fase in deze bestuursperiode, zeer terughoudend willen zijn met het maken van nieuwe plannen met structurele effecten op onze meerjarige financiële positie.

We zullen ons moeten voorbereiden op fundamentele keuzes, maar tegelijkertijd moeten we er voor waken geen onomkeerbare stappen te zetten waarvan de noodzaak nog erg ongewis is. We zien de laatste jaren regelmatig majeure wijzigingen in de feitelijke bekostiging, die eerdere plannen en maatregelen onnodig of minder relevant maakten.

We willen daarom niet te vroeg starten met debatten over of implementatie van maatregelen, waarvan de nut of noodzaak geheel niet zeker is. We zullen ons daarom koersvast moeten blijven richten op de ingeslagen route. Zo kunnen we zorgen dat Beek daar klaar voor is. En Beek kan dat. De gemeente kan steunen op een solide basis, met een goed ondernemersklimaat en verenigingsleven, waarbij nog steeds ruimte is voor grote investeringen (zie ontwikkelingen op gemeentelijk niveau).

Nu zetten we daarom, incidenteel en binnen de contouren van het bestuursakkoord, extra in om deze basis nog sterker te maken. Door het versterken van het sociaal domein, de woningbouw en voorzieningen zoals onze accommodaties. Geen nieuwe lijnen dus, maar anticiperen en inzetten op transitie.

Vertrouwend op de kenmerkende Beekse veerkracht blijven wij samen met inwoners, verenigingen, bedrijven en medeoverheden zoeken naar oplossingen om alle (on)zekerheden aan te kunnen en ook deze uitdagingen weer te doorstaan.

Proces

Deze Kaderbrief biedt de informatie voor het raadsdebat op 4 juli a.s. Dit debat is per definitie een politiek debat wat zich niet leent voor een commissiebehandeling. Het College heeft voor 4 juli een open debat voor ogen waarbij de gemeenteraad wordt uitgenodigd om via het indienen van moties mee sturing te geven aan het begrotingsproces. Zoals inmiddels traditie bij dit debat, zal het College de moties zeer welwillend interpreteren en het oordeel zoveel mogelijk aan de Raad laten. De uitkomsten van dit raadsdebat zullen gedurende de zomermaanden verder worden uitgewerkt. Bij de programmabegroting 2025 ontvangt u een bijlage waarin het College aangeeft op welke wijze uitvoering is gegeven aan de door uw Raad aangenomen moties.

Het bestuurlijke begrotingsproces ziet er als volgt uit:

Datum	Tijdstip	Wie	Wat	Doel
04-07	19.00 uur	Gemeenteraad	Raadsbehandeling Kaderbrief 2025	Informatieverstrekking en uitnodiging om input te leveren (prioriteiten, aandachtspunten) en mee richting te geven aan de op te stellen programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028
09-10		College van B&W	Aanbieding (meerjaren)begroting 2025-2028 aan gemeenteraad	
20-10		Raadsfracties	Indienen schriftelijke technische vragen	Gelegenheid bieden tot het stellen van schriftelijke technische vragen. Eventuele vragen die in de technische toelichting van 17 oktober niet direct kunnen worden beantwoord of mogelijk aanvullende vragen naar aanleiding daarvan kunnen nog worden ingediend op zondag 20-10

Ontwikkelingen op rijksniveau

Kabinetsformatie: Onzekerheid adequate financiering gemeente blijft

Nieuw kabinet

In de nacht van 16 mei 2024 bereikten PVV, VVD, NSC en BBB een hoofdlijnenakkoord dat de inhoudelijke basis moet vormen voor een nieuw kabinet. Het motto is: Hoop, lef en trots.

Voor inwoners en bestuurders van gemeenten is het goed nieuws dat er in Den Haag stappen gezet zijn en er een hoofdlijnenakkoord is.

Het nieuwe kabinet gaat werk maken van een regeerprogramma op basis van dit hoofdlijnenakkoord met de volgende 10 hoofdpunten:

1. Bestaanszekerheid en koopkracht
2. Grip op asiel en migratie
3. Wonen en volkshuisvesting, infrastructuur, openbaar vervoer en luchtvaart; elke regio telt
4. Een goede toekomst voor landbouw en visserij, voor voedselzekerheid, voor natuur
5. Energie, leveringszekerheid en klimaatadaptatie
6. Toegankelijke publieke voorzieningen; zorg en onderwijs
7. Goed bestuur en een sterke rechtsstaat
8. Nationale veiligheid
9. Internationale veiligheid
10. Solide overheidsfinanciën, economie en vestigingsklimaat

Zodra meer bekend is over de exacte consequenties voor onze gemeente, zal de Raad hierover geïnformeerd worden.

Ontwikkelingen op provinciaal niveau

Nieuwe provinciale beleidskaders

Na de provinciale verkiezingen van 2023 trad een nieuw College van gedeputeerde staten aan. De ambities uit het provinciale coalitieakkoord zijn inmiddels door vertaald naar 8 beleidskaders die, samen met de benodigde financiële middelen, door provinciale staten recentelijk zijn vastgesteld.

Het provinciale beleid gaat specifiek in op acht inhoudelijke thema's:

- Provincie midden in de samenleving;
- Perspectief voor het landelijk gebied;
- Samen leven en bestaanszekerheid;
- Werken aan een toekomstbestendige economie;
- Nieuwe energie en een schoon leefmilieu;
- Leefbare steden en dorpen;
- Cultuur en erfgoed voor iedereen;
- Een bereikbaar en toegankelijk Limburg.

Dit nieuwe provinciaal beleid wordt momenteel uitgewerkt in subsidieregelingen. De ontwikkelingen hiervan worden gevolgd, zodat er kan worden ingespeeld op o.a. (co)financieringsmogelijkheden van Beekse projecten.

Ontwikkelingen op gemeentelijk niveau

Bestuursakkoord

Inmiddels ligt iets meer dan de helft van deze gemeentelijke bestuursperiode achter ons. Het College constateert dat op alle 7 opgaves uit het bestuursakkoord grote stappen zijn gezet en de realisatie van de doelen op schema ligt.

Bepalende factoren voor de rest van deze periode zijn de financiële onzekerheden van de komende jaren, het hoge ambitieniveau, de terughoudendheid om nieuwe ambities te formuleren, de focus op het afhandelen van lopende projecten en het op sterkte houden van de organisatie en de financiën. Zoals met de Raad gedeeld wil het College tevens een tandje bij zetten om op onderdelen te versnellen en daarmee de basis te versterken.

Naast de moties die u bij de behandeling van deze Kaderbrief aanneemt, zal het College de aangenomen motie bij de begrotingsbehandeling 2024, over het afschaffen van de hondenbelasting meenemen in de begroting 2025.

Structurele investeringsruimte

Conform toezegging is uw Raad een overzicht van projecten waarvan een uitvoerings- of voorbereidingskrediet is gevoteerd toegestuurd. Daaruit blijkt dat bijna alle projecten in uitvoering zijn of richting uitvoering gaan. Zo wordt de komende tijd gewerkt aan onder andere de Stationsomgeving, de Stationstraat, de Schimmerterweg, het Integraal Kindcentrum en (de proeftuinen) aan de Markt.

Het College focust zich voor de rest van de bestuursperiode op het uitvoeren van deze projecten en het in kaart brengen hoe de kapitaallasten zich op meerjarige basis ontwikkelen. Ervan uitgaande dat in de volgende periode wellicht de wens bestaat nieuwe projecten te starten. Bij het opstellen van de Begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2028 zal dan ook worden gekeken naar de structurele investeringsruimte voor de komende jaren. Er zal niet alleen gekeken worden naar de financiële ruimte maar ook of het wenselijk is om een richtlijn in te stellen voor de maximale investeringsdruk op de exploitatie.

Financiële uitgangspositie

Financiële uitgangspositie

Advies VNG

Op verzoek van verschillende gemeenten heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor de meerjarenbegroting 2025-2028 een advies uitgebracht. Vanwege de onzekerheid over de ontwikkelingen op de korte termijn, komt het advies uit in 2 delen. Het 1e deel is in maart 2024 uitgebracht en het 2e deel komt uit na de meicirculaire. 2024

De VNG heeft gemeenten op 1 maart 2024 geadviseerd, hoe met de ravijnjaren om te gaan.

Advies in het kort:

- Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard (landelijk) vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang;
- Presenteer deze gevolgen en zo scherp mogelijk;
- Betrek daarbij het advies van de Taskforce Taken en Middelen, die aangeven vooral te focussen op taken in medebewind (zijn taken die we moeten uitvoeren van het rijk). Voor elke gemeente vraagt dit een eigen afweging die tot andere keuzes zal leiden;
- Beschrijf in ieder geval de 5 meest significante ombuigingsmaatregelen, hun consequenties en het taakveld dat daarmee geraakt wordt.

1e deel VNG-advies omtrent begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2028

Advies Taskforce: BMC Rapport taken en middelen. Het betreft een onderzoek naar de gevolgen van de tekortschietende rijksmiddelen voor de gemeentebegrotingen.

Structurele inzet Algemene Reserve

De afgelopen jaren is de focus van het hebben van een sluitende begroting, naar een begroting die structureel in balans is. In de nieuwe BBV-bepalingen lijkt hier een kentering in te komen. Het is per 2024 mogelijk om 10% van het surplus van de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel, voor zover de solvabiliteit boven de 20% blijft.

Nu Beek in 2023 een fors positief jaarrekening resultaat heeft behaald, voornamelijk als gevolg van de hoge normbedragen voor de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen, neemt de algemene reserve fors toe van € 6,3 mln. naar € 16 mln. Gelet op de onzekerheid van de gemeentelijke financiën voor de komende jaren is het College voornemens gebruik te maken van deze mogelijkheid, waarbij het uitgangspunt blijft dat het weerstandsvermogen minimaal voldoende dient te blijven.

VNG toelichting inzet algemene reserve

Naar balans op lange termijn

Het College zal, conform advies van de VNG, een voorstel met contouren van maatregelen laten maken. Dit is echter nog een technische, ambtelijke exercitie. We zullen nog geen stappen zetten richting bespreking en uitvoering hiervan. Zoals in de inleiding gezegd willen we niet te vroeg starten met debatten over of implementatie van maatregelen, waarvan, door de talloze variabelen en onzekerheden, nut of noodzaak geheel niet zeker is. Deze variabelen zijn onder andere de reguliere circulaire met ongewisse impact, de uitwerking van de plannen van het kabinet, het tweede deel van het VNG-advies, etc.. Evenmin zal het College maatregelen invoeren die pas ingaan na de collegeperiode, voor zover dit niet verplicht wordt gesteld.

De uitgangspositie voor het sluitend maken van de begroting 2025 en meerjarenraming is:

	2025	2026	2027	2028
Begroting 2024	435.000	-2.622.200	-2.485.900	-2.663.500
Afwijkingenrapportage 2024	-561.800	-134.100	-215.900	-386.700
Meicirculaire 2024	691.200	1.737.300	1.703.800	1.670.700
Uitgangspunt Begroting 2025-2028	564.400	-1.019.000	-998.800	-1.379.500

Het uitgangspunt van de begroting 2025-2028 zal nog worden aangepast op het gebied van het indexeren van de lasten (uitvoeringsbedragen, subsidies e.d.). Tevens zijn al diverse aanvragen binnen voor de budgetten van gemeenschappelijke regelingen, zijn de energiekosten de laatste twee jaar op incidentele basis aangepakt, net als de areaaluitbreidingen van het onderhoud aan de openbare ruimte.

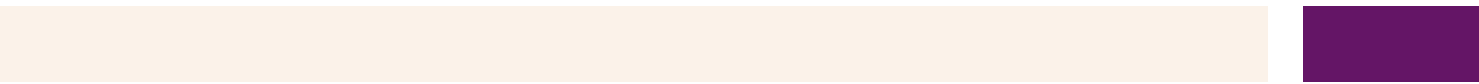
Het College zal met uw Raad, het begrotingjaar 2025 sluitend maken, en voor de meerjarenraming 2026-2028, conform het advies van de VNG, komen met een conceptueel pakket van maatregelen.

Te denken valt aan financieel-technische-maatregelen, het een op een inzetten van een stelpost voor de bezuinigingen door het rijk op jeugd, doorbelasting van de ambtelijke uren naar investeringskredieten, inkomstenverhoging leges, inzet van 10% van het beschikbare deel van de algemene reserve, (kern)takendiscussie, benchmark enz.

Hoe zijn we tot dit negatieve bedrag in de begroting 2024 gekomen?

Oorzaak	2025	2026 en verder
1. Herverdelingsystematiek (2021)	-379.386	-379.386
2. Accrescorrectie (2022)		-2.218.678
3. Eigen bijdrage Wmo		-118.259
4. Opschalingskorting		-506.135
	-379.386	-3.222.458

1. Bij de herverdeling van het Gemeentefonds, is gemeente Beek er als nadeelgemeente uitgekomen. De gemeente ontvangt hierdoor de eerste jaren € 22,50 per inwoner minder uit het gemeentefonds, uiteindelijk loopt deze korting verder op tot € 39. Eind 2025 volgt een evaluatie van deze herverdeling.
2. Het accres zal op een andere manier berekend worden. Dit zal enerzijds een stabiel beeld geven, doch anderzijds is dit voor de komende jaren een nadeel.
3. De eigen bijdrage Wmo wordt vanaf 2026 inkomensafhankelijk. Het gemeentefonds is hier alvast voor gekort.

-
4. Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die zal oplopen tot 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden kunnen besparen. Hiervan is in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk reeds aangegeven dat deze gaat vervallen voor het bevroren deel. De door het gemeentefonds opgelegde korting wordt niet teruggedraaid, echter er wordt (definitief) niet méér onttrokken uit het gemeentefonds.